ГУУЕХЭ ОКТЯБРИИН СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ
ВОЛЮЦИИН 44 ЖЭЛЭЙ ОЙ МАНДАХА БОЛТОГОЙ!

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

38-дахи жэлэ гарана

БУРЯТ ҮНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Советэй орган

№ 268 (9715) | 1961 оной ноябриин 7, вторник | Сэн 2 мүнгэн

...уехэ Октябрьда алдар соло!

...дэр инаг һайхан со-...ческэ Эхэ ороной-...калшад булгадаа, дэл-...нализмын оронуудай ...д барандаа, бүмбэр-...эйн түрүү хүн түрэл-...дөөрөө Агууехэ Ок-... хубисхалай болоһоор ...ынь алдарта ойе туй-... баяртайгаар тэмдэглэ-... Октябриин социалис-... революциин ойе тэм-... бүхэндөө совет хүн ...ухаан бодолдо, оюун ...дэ хизааргүй ехэ омо-...түрэнэ. Арюун нангин ...дээрээ бүхы дэлхэйдэ ...нгата үльгэр жэшээ ...ка байһан Агууехэ Эхэ ...оо, алдарта Коммуни-... партыараа, коммуу-...байгуулгада туйлаһан ...илалтануудаараа со-...үүд омогорхоно.

...риин 44-дэхи ойе совет ... илангаяа ехэ һүр ...антай оршон байдалда ...ка байна. Арба гаран ... бүхы түрүү хүн түу-... айхабтар ехэ анхара-...дээ хандуулан бая-...байһан КПСС-эй түү-...II сьезд мэнэ һаяхан ...рез дүүргээд, совет ... дунда политическэ ...жалай тон ехэ дэбжэл-...руулба. Манайда ком-... байгуулгын Програм-...алгдаад, бэелүүлэгдэ-...лба. Үнэхөөрөө түүхэ-... энэ ха юм. Хэтэ ...а хойшо хүн түрэлтэ-...ажа ябаһан хүсэлэн-...үүхэдэ түрүүшынхээ ... бэелүүлэгдэжэ, ком-... байгуулагдахань. ... Октябриин социали-... революциин манайда ... аша үрэнь энэ бшуу! ...дэй турша соо Комму-...кэ партиин хүтэлбэ-...гдөө дуулдаагүй ехэ хубилалтануудаа болоо. Социалис Эхэ ороноймнай хүсэ шадал үдэрһөө үдэртэ ургана. Иимэ ехэ хүсэтэй, иимэ ехэ баян дэлгэр орон дэлхэй дээрэ байхагүй. Хаанта засагай үедэ угытэй ядуу, тулюур туйган, барга бүдүүлиг байдалтай байһан Русь мүнөө танигдашагүй болотороо хүргөө. СССР дотор 1960 ондо 292 миллиард киловатт-час электроэнерги үйлэдбэрилэгдөө, 65,3 миллион тонно булад шудхагдаа, 147,9 миллион тонно нефть абтаа. Орон соомнай 200 гара мянган промышленна предприяти, 7,4 мянган совхоз, 45 мянган колхоз хүргэжэ байна.

Коммунистическэ партиимнай ленинскэ сэсэн мэргэн национальна политикын илан мандаһанай ашаар агууехэ ород арадай, мүн аха дүү бүхы бусад совет арадуудай һайн һайхан сэдьхэлэй туһаламжаар манай республика түүхын энэ богонихон болзор соо тон ехэ амжалтануудые туйлаа. Хаанта хархис засагай үедэ Россин эгээл гээгдэнги заха хизаар байһан аад, мүнөө Бурят оромнай экономическашье, культурнашье талаараа хүсэн түгэлдэрөөр хүргэжэхэй түрүү республикануудай нэгэн болонхой. Промышленностьдашье, худөө ажахыдашье, культурна байгуулгадашье түүхэтэ хубилалтанууд болоо. Урдань хубхай хооһон тала губи, бүтүү ой тайга байһан газарнуудта промышленна предприятинууд, бүхэли городууд урган бодонхой. Марксизм-ленинизмын туг доро Коммунистическэ партиингаа хүтэлбэрээр бүхы совет арадтайгаа хамта коммунизмын замаар урагшаа бата найдамтайгаар дабшажа ябана Бурят республикамнай.

КПСС-эй XXII сьездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ эршэмтэйгээр оролсоод, республикымнай ажалшад нилээд амжалта туйланхай. Промышленностьмнай 9 һарынгаа түсэб дүүргээ. Энэ жэлдэ түсэбһөө үлүүлэн 15 миллион түхэригэй валовой продукци бүтээн гаргагдаа, тэрэшэлэн түсэбһөө үлүүлэн 42,5 мянган тонно цемент гаргагдаа, 162 мянган дүрбэлжэн метр хилгаһан бүд нэхэгдээ, 30,7 мянган хэһэг трикотаж хубсаһан оёгдоо. Промышленностьда, барилгада коммунис ажалай коллективүүд болон ударнигууд, үйлэдбэриин түрүүшүүл, замай залууршад олоор урган гаранхай. Улан-Удын нарин сэмбын фабрика коммунис ажалай коллектив боложо алдаршаа.

Республикымнай худөө ажахы тэрэшэлэн нилээд дэбжэлтэтэй. 1959 онойхидо орходоо 1960 ондо республикамнай 13 процентээр ехэ мяха, 16 процентээр ехэ һү, 32 процентээр ехэ нооһо, 33 процентээр олон үндэгэ абаа. Адуу малаймнай тоо толгой олошороо, ашаг шэмэнь дээшэлээ. Нилээд ехэ шэнэ газар хахалагдажа, элдүүридэ оронхой. Ороохо тарыан, кукуруза, овощ болон хартаабха ехээр ургуулагдадаг боложо байна. Иигэжэ алибаа юумэн элбэгжээ. Арад зоноймнай ажабайдал түргэнөөр һайжаржа байнхай.

Коммунизм байгуулгын Программаар зэбсэгжэһэн совет араднай саашадаа бүри ехэ оролдосотой үүсхэлтэйгөөр, бүри ехэ шэн габьяатайгаар ажаллахаар зоригжонхой. Коммунистическэ парти түрүүтэй Советскэ Союзаймнай арадууд марксизм-ленинизмын һургаалые хүтэлбэри болгон, манай орондо коммунистическэ общество байгуулхын түлөө тэмсэлэй тугые улам дээшэнь мандуулжа байна гэжэ XXII сьезд бүхы дэлхэйн үмэнэ һүр жабхалантайгаар соносхобо.

Уг зорилгонуудынай улам бүри эли тодо болонхой. Ажаллахал хэрэгтэй болоо.

Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин 44 жэлэй ой мандаха болтогой!

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XXII сьезд —коммунистическэ общество байгуулагшадай сьезд мандаха болтогой!

Коммунизмын илалта тээшэ — урагшаа, нүхэдүүд!

СССР-эй Оборонын министрын

ПРИКАЗ

1961 оной ноябриин 7. № 246. Москва город.

Нүхэд солдадууд, матросууд, сержантнууд болон старшинанууд!

Нүхэд офицернүүд, генералнууд болон адмиралнууд!

Мүнөөдэр манай ороной арадууд, шэн габьяата Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй сэрэгшэд Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин 44 жэлэй ойе һайндэрлэжэ байнад.

Агууехэ Октябриин ойн һайндэр КПСС-эй түүхэтэ XXII сьездын худэлмэреэ дүүргэһэн — партиин, совет арадай, бүхы түрүү хүн түрэлтэнэй ажабайдалда онсо ехэ удхатай гайхамшаг үдэрнүүдтэ үнгэржэ байна. Партиин шэнэ Программые— СССР-тэ коммунистическэ общество байгуулха Программые энэ сьезд хэзээ бүхэнэйхиһөө үлүү нэгэн һаналтайгаар баталан абаба.

Коммунизм байгуулжа байгаа манай Эхэ орон бүхы оронуудтахи арадуудай хоорондоо бата бэхи эб найрамдалтай байхые тон шухалада тоолоно. КПСС-эй XXII сьездын шиидхэбэринүүд Совет гүрэнэй эб найрамдалта гадаадын политикын хэлбэришэгүй бата, сэхэ шууд байһыень, буу зэбсэгүүдые бүгдэ ниитээрээ, бүрин хүсэдөөр хуряахын түлөө тэмсэдэг байһыень онсо хүсэтэйгөөр элирхэйлэн харуулаа.

Гэхэ зуура, дайн сэрэгэй хорото ааша гаргажа болохо империалис түримхэй хүсэнүүдэй бии байһые совет арад хараада абангүй байха ёһогүй. Иимэ оршон байдалда Коммунистическэ парти, Советскэ правительствомнай оронойнгоо өөрыгөө хамгаалха хүсэ шадалые бүхы аргаар бэхижүүлхэ, манай Зэбсэгтэ Хүсэнүүдые мүнөө сагай бүхы хэрэгсэлнүүдээр зэбсэглэхэ баатай болоо.

Эб найрамдалые, гүрэнэйнгөө аша туһые, Эхэ оронойнгоо аюулгүй байдалые нарин хёрхоор сахин хамгаалха гээшэ Советскэ Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой сэрэгшэдэй арюун нангин уялга болоно.

Нүхэд солдадууд, матросууд, сержантнууд болон старшинанууд!

Нүхэд офицернүүд, генералнууд болон адмиралнууд!

Агууехэ Октябриин 44 жэлэй ойтой дашарамдуулан таанадые амаршалаад, Эсэгэ оронойнгоо аша туһада, коммунизмын илан мандахын тулада хэжэ байһан ажал хэрэгтээ бүри ехэ, шэнэ амжалта туйлахыетнай хүсэнэб.

Агууехэ Октябриин туйлалтануудые эрхим һайнаар хамгаалагты! Һэримжээ бүхы талаарнь дээшэлүүлэгты, сэрэгүүдэй дайшалхы бэлэн байлгые улам һайжаруулагты! Эхэ ороноо хамгаалха хамаг зэбсэг хэрэгсэлнүүдые түгэс бүрин шудалагты! Сэрэгэй журам, эмхидэл болон өөһэдынгөө зэргэдэхи гуримые шууд бэхижүүлэгты!

Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин 44 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулан **захирхамни:**

Мүнөөдэр, ноябриин 7-до, манай Эхэ ороной ниислэл — Москвада, союзна республикануудай түб хотонуудта, тэрэшэлэн герой-городууд: Ленинград, Сталинград, Киев, Севастополь болон Одессэдэ артиллереэр гуша дахин буудажа, салют үгэхэ.

СССР-эй Оборонын министр
Советскэ Союзай
Маршал Р. МАЛИНОВСКИЙ.

Габшагай ажалай габьяа өхэ

БИЧУРЫН СОВХОЗ. Малаар олон тус совхозой фермэ, гүүртэнүүдтэ ажахын тоосоо нэбтэрүүлжэ, аша үрэ ехэтэй байһанаа элеэр харуулба. Коммунист Ананий Афанасьевай хүтэлбэрилдэг гурбадахи отделениин гахайн фермэ ажалаа шэнээр эмхидхэжэ, уялгаяа урагшатайгаар бэелүүлнэ. Мяха тушааха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэнэ. Фермын гахайшад малайнгаа байра хододоо сэбэр, дулаан байлгадаг заншалтай.

И. Ткачев.

Баярай суглаан

...хэ Октябриин социали-... революциин 44 жэ-...зорюулагдаһан, Улан-...ын ажалшадай түлөө-...рэй баярай суглаан ...н 6-най үдэшэ Лени-...нто гүрэнэй оперо, ба-...атр соо болобо.

...суглаан дээрэ партиин ...олон горкомой, респуб-...правительствын зүгһөө ... АССР-эй Министр-... Советэй Түрүүлэгшэ, ...й XXII сьездын деле-...эр **А. У. Модогоев**, үни-...ьшевигүүдэй үмэнэһөө ...ной коммунист нүхэр ...енкиров, коммунис нэ-...дэ хүртэһэн Улан-Удын нарин сэмбын фабрикынхидай зүгһөө түрүү худэлмэришэн нүхэр **Мария Канат**, городой интеллигенциин зүгһөө хэлэ бэшэгэй эрдэмтэ нүхэр **Ц. Б. Цыдендамбаев**, студентнэрэй үмэнэһөө Бурядай багшанарай институдай студентка нүхэр **Мария Олзоева** болон бусад амаршалгын үгэ хэлэбэд.

КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Министрнүүдэй Советдэ эльгээхэ амаршалгын телеграмма баталан абаба.

Һүүлээрнь ехэ концерт табигдаа.

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН ПРОГРАММА*)

2. Арадай гэгээрэлэй талаар

Коммунизмда оролго хадаа бар хүсэнэйшье, ухаан бодолойшье ажал хэжэ шадаха, олониитын болон гүрэнэй ажабайдалай элдэб һалбаришуудта, эрдэм наука ба соёл культурын хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадажа шадаха, коммунис ёһоной мэдэрэлтэй, эрдэм түгэс хүнүудые хүмүүжүүлхэ, бэлдэхэ ябадал хараална.

Арадай гэгээрэлэй хэрэг ямараар эмхидхэгдэхэ ёһотойб гэхэдэ, ургажа байгаа үетэнэй һуралсал ба хүмүүжэлынь ажабайдалтай, үйлэдбэри дээрэ хэдэг ажалтайнь нягта холбоотойгоор бэелүүлэгдэхэ, бэеэ хүсэһэн хүн зоной үйлэдбэридэ хэдэг ажалынь өөрын хүсэл эрмэлзэл ба обществын хэрэглэмжэтэй зохилдуулагдан, һуралсалаа, эрдэм һургуулияа ургэлжэлүүлхэ арга олгохоор байха ёһотой. Инмэ ёһо гуримаар эмхидхэгдэһэн арадай гэгээрэл коммунистическэ обществын гэшүүдые бүхы талаараа хүгжэнгеэр хүмүүжүүлхэ, шухалын шухала социальна зорилгонуудай нэгые шиидхэхэ—ухаан бодолой ажал бар хүсэнэй ажал хоёрой хоорондохи гол илгаае усадхахада туһалха байна.

Гэгээрэл ба хүмүүжүүлгын талаар бэелүүлэгдэхэ гол зорилгонууд иимэ байха:

а) **Бүгэдэ ниитын уялгата дунда һуралсал бэелүүлхэ.**

Ойрын арбан жэлэй туршада һургуулиин наһанай бүхы үхибүүдые уялгата юрэнхы дунда, политехническэ II жэлэй һургуулитай болгохо ба арадай ажахыда хүдэлмэрилдэг аад, хүсэд һургуулигүй, залуушуулые 8 классһаа доошо бэшэ һургуулитай болгохо ябадал туйлаха; удаадахи арбан жэлэй туршада — хүн бүхэнэй хүсэд дунда һургуулитай болохо арга хангаха. Юрэнхы ба политехническэ һуралсалые, мэргэжэлтэй болгожо һургаха хэрэгые һурагшадай шадаха хаба соонь олониитын ашаг туһата ажалтай холбожо хүгжөөхэ, юрэнхы эрдэм олгохо бүхы түхэлэй һургуулинуудай, тэрэ тоодо хүдэлмэриһөө һамшангүй дунда һургуулитай болохо үдэшын һургуулинуудай тоое нилээд олошоруулха ябадалаар бүгэдэ ниитын уялгата дунда һуралсал хангагдана.

Дунда һуралсал хадаа эрдэм ухаанай эхин һургаалые һайса мэдэжэ абаха, коммунис үзэл сурталай гол ёһые шудалха, эрдэм болон техникын улам урган хүгжэжэ байгаа хэмжээнтэй зохилдуулан, обществын хэрэглэмжые, һурагшадай арга шадабари ба хүсэл эрмэлзэлые хараада абажа, ажалай болон политехническэ бэлэдхэл хангаха, мүн ургажа байгаа элүүр энхэ үетэниие ёһо заншалай, уран һайханай, бэе махабадай талаар хүмүүжүүлхэ ябадал хангаха байна.

Эрдэм техникын эршэмтэй түргэнөөр хүгжэхэтэй хамта профессионально-техническэ гэгээрэлэй ба үйлэдбэриин һуралсалай хэрэгые таһалгаряагүй һайжаруулха, тиихэдээ үйлэдбэри дээрэ хүдэлмэридэг хүнүүдэй шадабариньобществын байдал ба байгаалиие шэнжэлдэг эрдэм ухаанай талаар тэдэнэрэй юрэнхы бэлэдхэл болбосоролые дээшэлүүлхэ, инженерно-техническэ, агрономическа, медицинскэ гү, али бусад тусхай эрдэм олохо ябадалтай тааруугаар дээшэлүүлэгдэхэ ёһотой.

б) **Һургуулида ороодүй ба һургуулиин наһанай үхибүүдые олониитээрээ хүмүүжүүлхэ.** Арадай гэгээрэлые коммунис ёһоор хүгжөөхэ хэрэг үхибүүдые олониитээрээ хүмүүжүүлхэ ябадалые үндэһэ болгоно. Үхибүүдые гэр бүлынь зүгһөө хүмүүжүүлгын нүлөөн тэдэнииe олониитээрээ хүмүүжүүлхэ ябадалтай улам нягтаар зохилдуулагдаха ёһотой.

Һургуулида ороодүй үхибүүдые хүмүүжүүлдэг эмхи зургаанууд, элдэб түхэлэй интернат-һургуулинууд бүри олон болгогдоходоо, һургуулида ороодүй ба һургуулиин наһанай үхибүүдые түрэлхидэйнь дураар олониитээрээ хүмүүжүүлхэ гэһэн ажалшадай эрилтэнүүдые бүрин хангаха байна. Үхибүүдые ажалда, эрдэм ухаанда дуратай болгохо, залуу үетэнииe коммунис ёһоной мэдэрэлтэй, ёһо заншалтайгаар болбосоруулха зэргэтэй һургуулиин удха шанарынь ургажа байгаа үетэнииe олониитээрээ хүмүүжүүлгын талаар улам дээшэлнэ. Энэ бүхы хэрэгтэ арадай багша, мүн тэрэшэлэн комсомолой, пионерэй эмхинүүд дээдэ зэргын хүндэтэй, харюусалгатай үүргэ дүүргэнэ.

в) **Ургажа байгаа үетэнииe эрдэмдэ һургалга, хүмүүжүүлгын үндэр дээдэ хэмжээндэ бэелүүлэгдэхээр эрхэ байдал хангаха.** Парти болбол хүмүүжүүлгын, һуралсалай эрилтэнүүдые бүрин хангахын тула һургуулинууд, соёл гэгээрэлэй эмхи зургаануудые эмхидхэн байгуулха үргэн ехэ программа бэелүүлхээр хараална. Бүхы һургуулинууд һайн байратай болохо, нэгэ халаанда хэшээлээ хэхэ. Бүхы һургуулинуудай дэргэдэ һуралсалай мастерскойнууд , химиин, физикын, мүн бусад кабинедүүд ба лабораторинууд, харин хүдөө нютагуудта һургуули шадарай хүдөө ажахын участогууд бии болгогдохо юм; томо предприятинуудаар — һурагшадта зорюулжа һуралсалай-үйлэдбэриин цехүүд баригдаха. Һургуулинуудта техникын тон шэнэ хэрэгсэлнүүд—кино, радио, телевидени ургэнөөр хэрэглэгдэдэг болохо.

Бэе махабадай, уран һайханай талаар хүмүүжүүлхын тула бүхы һургуулинуудта, һургууліһаа гадуур эмхи зургаануудта гимнастика хэхэ залнууд, спортын городогууд түхеэрэгдэхэ, үхибүүдэй шадабаритай болохо, хүгжэм, уран зураг, скульптура шудалха эрхэ байдал хангагдаха; городуудта, хүдөөдэ үхибүүдэй стадионууд, спортын һургуулинууд, туристска лагерьнууд, санын базануудыһанай станцинууд, бассейнүүд ба спортын бусад барилгануудай тоо олошорхо.

г) **Дээдэ ба тусхай дунда һуралсал.** Эрдэм ухаанай, техническэ дэбжэлтын дээшэлхэ тума теориин ба политикын талаар ехэ юумэ мэдэхэ, шадамар бэрхэ мэргэжэлтэдые бэлдэхэ үүргэтэй дээдэ, тусхай дунда һуралсал саашадаа хүгжөөгдэхэ.

Хүдэлмэриин үдэрые богони болгоходо, бүхы зоной ажабайдалай улам ехээр һайжархада, һураха дуратай хүн бүхэнэй дээдэ гү, али тусхай дунда эрдэм олохо эрхэ байдал бии болохо. Ороной бүхы районуудта предприятинуудай, профсоюзууд ба бусад ниитын эмхинүүдэй дэмжэлгэтэйгээр дээдэ, тусхай дунда һургуулинуудай, илангаяа үдэшын ба заочно һургуулинуудай, мүн тэрэшэлэн завод-втузууд, томо совхозуудай дэргэдэхи хүдөө ажахын институдууд, студинууд, консерваторинууд гэхэ мэтын тоо олошоруулагдаха ёһотой. Дээдэ, тусхай дунда һургуулинуудта һурагшадай тоо жэл бүри нилээд ехээр нэмэхэ байха. Хэдэн арбаад миллион хүнүүд тусхай һургуулитай болохо.

3. Эрдэм наукын талаар

Социалис ажахын байгуулалтын эрхэ байдалдахи эрдэм наукын, техникын дэбжэлтэ хадаа арад зоной аша туһада байгаалиин баялигууд ба хүсые эгээл үрэ ехэтэйгээр эрдэлхэ, шэнэ янзын энерги олохо, шэнэ материалнуудые бүтээхэ, байгаалиин уларилда нүлөө үзүүлхэ арганнуудые зохёохо, замбуулинай дайдые ашаглаха арга олгоо. Эрдэм наукые хэрэглэхэ гээшэ общественын үйлэдбэрилгын хүсэ тон ехээр хүгжөөхэ шиидхэхы арга нүхэсэл мүн. Эрдэм наукые хүгжөөхын, тэрэнэй туйлалтанууде арадай ажахыда ашаглахын тулада парти саашадаашье тусгаар анхарал табижа байха.

Иимэ эгээл шухала зорилгонууд табигдана:

а) **Теоретическэ шэнжэлэлгые хүгжөөхэ.** Эрдэм, техникын саашадаа дэбжэхэ арга боломжые мүнөө үедэ тон түрүүн **байгаали шэнжэлхэ ухаанай гол шухала һалбаринуудай** туйлалтанууд олгоно. **Математика, физикэ, хими, биологиин** тон ехэ хүгжэлтэ— техническэ, медицинскэ, хүдөө ажахын ба бусад эрдэм науканнуудай дэбжэхын, ашаг үрэтэй байхын шухала эрхэ нүхэсэл болоно.

Техническэ дэбжэлтэ хангадаг иимэ гол һалбаринуудта: бүхы ороноо электрификацилха, үйлэдбэриие, транспорт ба хэлхеэ холбоое үргэлжэдэнь оньһожоруулха ба автомадаар зэбсэглэхэ, арадай ажахын эгээл шухала һалбаринуудта хими хэрэглэхэ, атомай хүсэ үйлэдбэридэ хэрэглэхэ талаар теоретическэ шэнжэлэлгэ түрүүшын ээлжээндэ эгээл үргэн ехээр хэгдэхэ ёһотой. Иимэ шэнжэлэлгэ хэхэ гэбэл:

— ороной энергиин ба түлишын баланс шэнжэлхэ, энерги үгэдэг байгаалиин баялигуудые эрхим һайнаар ашаглаха арга оно бэдэрхэ, нэгэ бүхэли энергетическэ системэ байгуулха шэнжэлхы ухаанай заабари зохёохо, энерги үгэдэг шэнэ хүсэ арга олохо, халуунһаа гарадаг, ядерна, наранай ба химическэ элшэ хүсые электрын элшэ хүсэн болгон сэхэ хубилгаха арга оно олохо, термоядерна хүсые хүнэй дуран соогоо ашаглаха арга олохо;

— шэнэ машинануудые, автоматическа ба телемеханическа системэнүүдые байгуулха эрдэм ухаан ба онол заабаринуудые зохёохо, радиоэлектроникые эршэмтэй түргэнөөр хүгжөөхэ, тоо бүридхэдэг, өөрөө залан хүтэлбэрилдэг, дохёо мэдээсэл үгэдэг машинануудые бүтээхэ, эрдэм ухаа зохёохо, тэдэ машинануудые техническэ талаарнь нарижуулан һайжаруулха;

— химическэ бүрилдэл хубилалтые шэнжэлхэ, шэнэ, эгээл эрхим һайн технологическа арга методүүдые зохёохо, арадай ажахын бүхы һалбаринуудта: машина бүтээлгэдэ, барилгада, гэрэй хэрэгсэлэй зүйлнүүдые үйлэдбэрилхэдэ, минеральна үтэгжэл гаргахада хэрэгтэй, тэрэшэлэн медицинэдэ ба хүдөө ажахыда хэрэглэгдэдэг шэнэ эмүүдые буйлуулхада шухала эрхим шанартай, химда сэнтэй хэмэл ба синтетическэ материалнуудые бии болгохо;

— ашагта малтамалнуудые бэдэржэ олохо, байгаалиин баялигуудые тааруу хүсэдөөр ашаглаха арга шадабариие улам һайжаруулха, шэнэ, бүри ехэ аша үрэтэй арга олохо.

Медицинын асуудалнуудые амжалтатайгаар шиидхэхэ, хүдөө ажахые саашадань дэбжээхэ шухала байһан туладань биологиин эрдэм ухаанай бүхы һалбаринуудые бүхы дээрэнь эрид ехээр хүгжөөхэ ёһотой болоно. Ажамидаралдахи али олон үзэгдэлэй уг удхые ойлгожо абаха, амита дэлхэйн хүгжэлтын биологическа хуули ёһонуудые элирүүлэн мэдэхэ, ажамидаралта бүхы юумэнүүдэй физикэ, химиие шэнжэлхэ, ажамидаралдахи бүрилдэл ургалтые залан байсагааха элдэб арга оно олохо, тусхайлхада бодосой андалдаа һолилсоое, уг залгамжалха ябадалые, амитад, ургамалнуудые аша туһатайгаар хүгжөөхэ ябадал залан байсааха арга оно олохо гол зорилгонууд хүн түрэлтэнэй аша туһада шиидхэгдэхээр эдэ эрдэм науканнуудай урда табигдана. Биологическа наукада мичуринска шэглэлые үргэнөөр, гүнзэгыгөөр хүгжөөхэ, энэ шэглэл хадаа амита дэлхэйн хүгжэлтэдэ ажамидаралай эрхэ байдал шиидхэхы үүргэтэй юм гэжэ тоолодог. Медицинскэ эрдэм ухаан болбол рак, вируснэ, зүрхэ-һудалай үбшэн ба хүнэй бэедэ аюултай бусад үбшэнүүдэй халдахые зайсуулха ба тэдэнииe эдэгээхэ арга олохын тула хүсэлэл оролдолго гаргаха ёһотой. Арадай ажахыда, элүүрые хамгаалха хэрэгтэ, тэрэ тоодо эдеэ хоолой ба тэжээлэй зүйлнүүдые, витаминуудые, антибиотигуудые, ферментнүүдые буйлуулан гаргахын тула, агротехникын шэнэ онол арга олохын тула микроорганизмуудые шэнжэлхэ, тэдэнииe үргэнөөр ашаглаха гээшэ шухала удха шанартай болоно.

Газарые тойродог хэмэл одод, замбуулинай ракетэнүүд замбуулинай дайдада хүнэй хүрэжэ ошохо арга олгожо, байгаалиин шэнэ үзэгдэлнүүд ба хуули ёһонуудые нээхэ, планетэнүүд болон Нарые шэнжэлхэ ехэ арга боломжо бии болгоо.

Эрдэм наукын хурдан түргэнөөр хүгжэжэ байһан сагта байгаалиие шэнжэлдэг мүнөө үеын эрдэм ухаанай философско асуудалнуудые диалектическэ материализмын үндэһөөр шиидхэхэнь улам ехэ удха шанартай боложо байна. Юундэб гэхэдэ, энэ хадаа эрдэм мэдэсын гансал зүб научна онол арга мүн.

Ниитын эрдэм науканнуудай талаар шэнжэлэлгын хүдэлмэри эршэтэй эдэбхитэйгээр хүгжөөгдэхэ ёһотой. Яахадааб гэхэдэ, эдэ эрдэм науканнуд обществын хүгжэлтые хүтэлбэрилхэ наунца үндэһэн заабари болоно. Энэ талаар бэелүүлэгдэхэ гол зорилгонууд гэбэл, коммунис байгуулалтын бодото хэрэгые шэнжэлхэ ба теоретическэ ёһоор согсолхо, социализмын экономическа, политическэ ба культурна талааараа хүгжэхэ, коммунизм боложо тэрэнэй ургаха ябадалай гол хуули ёһонуудые шэнжэлхэ, коммунис ёһоор хүмүүжүүлгын үндэһэн зорилгонуудые тодорхойлхо хэрэг болоно.

Экономическа эрдэм наукын зорилгонь юун болоноб гэхэдэ, обществын экономикодохи шэнэ үзэгдэлнүүдые согсолхо, коммунизм амжалтатайгаар байгуулгада туһа хүргэхэ ажахын зорилгонуудые тодорхойлон табиха хэрэг болоно. Арадай ажахыда материальна ба ажалай нөөсэ хүсэ эгээл ашагтай һайнаар хэрэглэхэ арга замуудые, промышленна ба хүдөө ажахын үйлэдбэриие түсэблэхэ, эмхидхэхэ эрхим һайн арга оно олохо, үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые ашагтай зохистойгоор хубаарилан табиха гол ёһонуудые, коммунизм байгуулгын технико-экономическа зорилгонуудые тодорхойлхо хэрэгтэ экономистнуудай анхарал хандуулагдаха ёһотой.

Бүхэдэлхэйн түүхын, мүнөө үеын дэлхэйн хүгжэлтын асуудалнуудые шэнжэлэлгэ коммунизм тээшэ хүн түрэлтэнэй хуулита ёһоор ошожо ябаһаниие, хүсэнэй хубааралгын хубилжа, социализмын хүсэнэй нэмэжэ байһаниие, капитализмын шиитэ кризисэй хүрсадажа, империализмын колониальна ёһо гуримай хүмэрин һалажа байһаниие ба тэрэнэй хойшолонгуудые, арадуудай национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй дэбжэлтые элирүүлэн харуулха ёһотой.

Коммунистическэ партиин, совет арадай ябажа гараһан илалта түгэс, ажабайдалаар шалгагдаһан түүхэтэ дүй дүршэлые шэнжэлхэ, дэлхэйн социализмын системын, дэлхэйн коммунис ба хүдэлмэриншэнэй хүдэлөөнэй хүгжэлтын хуули ёһонуудые шэнжэлхэ гээшэ шухала удха шанартай.

Байгаалиин, обществын, хүнэй ухаан бодолой хүгжэлтын эгээл юрэнхы хуули ёһонуудые шэнжэлдэг эрдэм ухаан болохо диалектическэ ба түүхын материализмые саашадаашье бата зоригтойгоор хамгаалха, тэрэниие хүгжөөхэ шухала.

Ниитын эрдэм науканнуд буржуазна үзэл бодолдо эсэргүү, баруунай социалистнуудай үзэл бодолдо ябуулгада эсэргүү, ревизионизмда, хуу үзэл сурталда эсэргүү эрид шууд тэмсэхэ, синизм-ленинизмын гол ёһонуудай сэбэр байлгаха ёһотой.

б) **Эрдэм наукые үйлэдбэритэй холбон наһ** Арад түмэнэй зохёон байгуулхы ажалтай, ко байгуулалтын бодото хэрэгүүдтэй таһаршагүй холбоотой байха гээшэ эрдэм наукын аша гөөр хүгжэхэ үндэһэн нүхэсэл болоно.

Ажахын ба соёл культурын хүгжэлтые эрилтэтэй зохилдуулан, шэнжэлхы эрдэм эмхи зургаануудые, тэрэ тоодо ажахын ба та хүтэлбэридэг түбэй зургаануудай ба зуудай дэргэдэхи шэнжэлхы ухаанай эмхи нуудые, тэрэшэлэн томо промышленна предпуудай дэргэдэхи, хүдөө ажахын районуудта на лабораторинуудые, институдуудые олон нариижуулан һайжаруулха; дээдэ һургуулябуулагдадаг эрдэм ухаанай шэнжэлэлгын хрииие үргэдхэхэ; шэнжэлхы ухаанай эмхи зурба дээдэ һургуулинуудые нютагуудта хлан байгуулгын хэрэг һайжаруулха, бүхы союпликануудта, экономическа ехэ районуудта наукын саашадаа хүгжэхэ ябадал хангаха шу

Шэнжэлхы ухаанай ажал эрхилдэг эмхи нууд арадай ажахы ба соёл культурые хүгжэсэбүүдтэй зохилдуулан, эгээл шухала һалбаадаар шэнжэлэлгэнүүдые хэхын тула хүдэлмбөөр эмхидхэхэ, өөһэд хоорондоо тааруулан хябуулха ёһотой. Эрдэм ухаанай хүдэлмэрирбэрилхэ хэрэгтэ олониитэ эрдэмтэдэй үүргдээшэлхэ. Нүхэрэй ёһоор зүбшэн хэлсэлгэ эмгээшэ эрдэм наукын хүгжэхэдэ шухала эрхэ мүн. Тиимэ зүбшэн хэлсэлгэ эрдэм наукын шухала асуудалнуудые бэлиг шадабаритайгаа хэхэ хэрэгтэ туһа хүргэдэг юм.

Эрдэм наукын материальна үндэһэ һууриие дань бэхижүүлхын ба улам һайжаруулхын тушэлхы ухаанай ажал-ябуулгада эгээл бэлигүүдые хабаадуулхын тула партимнай шухажээнүүдые абаха байна.

Эрдэм ухаанай эгээн шухала һалбаринуудаһ зэргэдэ совет эрдэм наукын гараһаниие бэхэ, **дэлхэйн эрдэм наукын** бүхы гол һалбар **түрүү гол һуури** эзэлхэ ябадал — совет эрдэнэрэ хүндын хэрэг мүн.

4. Соёл культура байгуулгын, литература ба искусствын талаар

Коммунистическэ общество үргэн далайсатайгаар байгуулха үедэхи соёл культурын хүгжэлтэ агуусехэ культурна революциин түгэсхэлэй шата болоно. Коммунизмын илахын тула суртал бодолой ба соёл культурын талаар хэрэгтэй бүхы эрхэ нүхэсэлнүүд энэ шатада бии болгогдохо ёһотой.

Хүн зоной соёл культурын ургалтаһаа үйлэдбэрилгын хүсэнүүдэй хүгжэлтэ, техникын дэбжэлтэ, үйлэдбэрнин эмхидхэл ниитын хэрэгтэ ажалшадай бүри эдэбхитэйгээр хабаададаг бололгонь, хэрэг ажалаа өөһэдөөрэн хүтэлбэрилхэ демократическа үндэһэ гуримай хүгжэлтэ, ажаһуудалые коммунис ёһоор шэнэдхэн байгуулха ябадал угаа ехээр дулдыдаха байна.

Коммунизмын соёл культура хадаа дэлхэйн культурын бии болгоһон бүхы эрхим юумын дээжые шэлэжэ абаад, саашадань хүгжөөдэг хүн түрэлтэнэй соёл культурынгаа талаар хүгжэлгын шэнэ, дээдэ шата мүн. Энэмнай обществын ухаан бодолой баялигай олон янза шэнжэтэй, дэлгэр һайхан байһаниие, шэнэ дэлхэйн дээдэ зэргын үзэл сурталтай ба хүнние хүндэлдэг шанартай байһаниие харуулна. Энэ хадаа ангигүй обществын, бүгдэ арадай, бүхы хүн түрэлтэнэй культура болохо байна.

а) Обществын культурна ажабайдалые бүхы талаарнь хүгжөөхэ.

Коммунизмда ороожо байгаа сагта соёл культурын бүхы һалбаринуудтахи зохёон байгуулха ажалябуулга илангаяа ехэ аша үрэтэй, обществын бүхы гэшүүдэй хэмээр боложо байна. Совет литература, хүгжэм, уран зураг, кинематографи, театр, телевиденн, искусствын бүхы һалбаринууд удха бодолойнгоо талаар, уран һайханайнгаа мэргэжэл шадабариие хүгжөөлгөөр шэнэ ехэ дэбжэлтэ туйлаха. Арадай театрнууд, олониитын уран һайханай бүлгэмүүд, техникын талаар ухаалан зохёолго ба арад зоной бэлиг шадабарин бусад олон янза маягууд үргэнөөр дэлгэрхэ. Арад ниитын уран һайханай зохёохы ажалай дэбжэлтэ оюун бэлигтэй шэнэ уран зохёолшод, уран зураашад, хүгжэмшэд, артистнуудай урган гарахада ашатай туһатай байха. Олониитын уран һайханай зохёохы ажалые мэргэжэлтэ искусствотай зохилдуулһанай ашаар обществын уран һайханай баялигууд хүгжөөгдэхэ, арьбадхагдаха болоно.

Парти хадаа литературын, искусствын, соёл культурын һалбаран хүгжэхын түлөө, хүн бүхэнэй бэлиг шадабарнин хүсэд дүүрэнээр бадарха бүхы арга боломжо олгохын түлөө, бүхы ажалшадые эстетическээр хүмүүжүүлхын тулада, гоё һайханиие арад зоной эрхим гэшээр ойлгодог ба культурна дадал заншалтай болохынь тулада саг үргэлжэ һаналаа табижа байха. Уран һайханай зүйлнүүд ажалые улам бүри урма хэшээлтэй болгожо, һуудал байдалые гоёохо, хүнэй сэдьхэлые баясуулха байха.

Соёл культурын материальна үндэһэ һууриие саашадань ехээр хүгжөөхын тула:

— ном гаргалгын ба хэблэлэй хэрэг бүхы аргаар хүгжөөгдэжэ, мүн тэдээндэ тааруугаар полиграфическа промышленность ба саарһа үйлэдбэрилгэ ехэ болгогдохо;

— библиотекэнүүд, лекционно ба үншалгын залнууд, театрнууд, культурын байшангууд, клубууд ба кинотеатрнуудай тоо олошоруулагдаха;

— ороной бүхыдэнь радиотой болгожо дүүргэхэ, бүхы промышленна ба хүдөө ажахын районангаха телевизионно центрнүүдые бариха;

— арадай университедүүдые, театральна кобүүдые, арад зоной өөһэдынь байгуулдаг соёлтурын бусад эмхинүүдые үргэдхэн хүгжөөхэ;

— олон зоной ажаллажа болохо эрдэм ухаатехническэ лабораторинуудые, уран һайханатерскойнууд ба киностудинуудые үргэн олоохэжэ, хүдэлхэ дуратай, бэлиг шадабаритай нүүдэй тэндэ хүдэлмэрилхэ арга олгохо.

Хүдөөдэхи соёл культурые городойхиин хдэ удаа дараалан хүргэхын тула ороной газаргуудаар соёл культурын эмхи зургаануудые хубаарилан байгуулха, шэнээр ашаглагдажа нютагуудта культурна ажабайдалай түргэн ябадал ханраха шухала гэжэ парти тоолоно.

б) **Литературын ба искусствын хүмүүжүүлгые дээшэлүүлхэ.**

Урма зоригоор, зохёон байгуулхы коммусурталаар нэбтэрһэн совет литература болонство үзэл суртал помнохо ба хүмүүжүүлхэ гэ дүүргэнэ, шэнэ дэлхэйе байгуулагшын шэнартайгаар совет хүнние хүмүүжүүлнэ. Литеба искусство олон миллион хүнүүдтэ баяр баасарха, зориг түрүүлхэ, тэдэнэй дура хүсэл, ба ухаан бодолые элирхэйлхэ, үзэл сурталажуулха, сэдьхэл бодолоороо хүмүүжэхэ зэргэтэй болохо зэргэтэй.

Литература ба искусствые хүгжөөхэ гол гэхэдэ — арад зоной ажабайдалтай тэрэнэй барисаае бэхижүүлхэ, социалис байдалай бахан ба олон янзатай байһаниие үнэй зүбөөр, ухаһаар харуулха, шэнэ, бодото коммунис юумригжолтойгоор, тодо һайнаар зураглан харууществын урагшаа дабшалгада һаад хэдэг бумые элишэлэн сохихо зорилго болоно.

Арадай шэнжэтэй, партийна шанартай бай гуримые баримталдаг социалистическэ реа искусство ажабайдалые уран һайханаар зу харуулхадаа шэнэ арга шадабари зоримгойрэглэхэтэеэ хамта дэлхэйн соёл культурын бурүү уг заншалые хэрэглэдэг ба саашадань дэг гээшэ. Уран зохёолшодой, уран зураашад жэмшэдэй, театрын болон киногой ажал-ябуудай зохёон байгуулхы үүсхэл, эрхим мэргэжэлбаряа гаргахынь тула, зохёохы ажалдаа олон түхэл, маяг, арга хэрэглэхынь тула шухала бу арга боломжо бии болоно.

Коммунистическэ парти литература ба искузүб шэглэлээр хүгжөөхын тулада, тэдэнэй уу уран һайханайнгаа талаар эрхим һайн байлада һаналаа табина, литература болон искухүдэлмэрилэгшэдэй, ниитын эмхинүүдэй ба твсоюзуудай ажал-ябуулгадань туһална.

в) **Соёл культурын талаар уласхооронды саа холбоое хүгжөөхэ.** Эрдэм наукын ба соёл турын туйлалтанууде харилсан абалсажа бу арадуудай бэе бэеэ ойлголсодог ба хани барбайхын аша туһада социалис нэгэдэлэй нуудтай, мүн тэрэшэлэн бусад оронуудтай Сокультурна харилсаа холбоое саашадань үргшухала гэжэ парти тоолоно.

(Түгэсхэлынь 3-дахи нюурта)

*) Эхиниинь манай газетын ноябриин 3, 4, 6-най номернуудта.

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН ПРОГРАММА

VI. СССР дотор коммунизм байгуулга ба социалис оронуудай харилсаа холбоон

ветскэ Союз дотор коммунизмын байгуулагдажа
ниинь дэлхэйн бүхы социалистическэ системын
удай коммунистическэ общество байгуулха хэ-
нэгэ хуби болоно гэжэ КПСС тоолоно.
с тус оронуудта ондо ондоо сагта социалистиче-
революциин болоһон дээрэһээ, экономикынгоо,
культурынгаа хүргэлтын талаар тэдэнэй адли
эгээтэй болоогүй ушарһаань социализм байгуул-
рэг нэгэн доро дүүргэгдэхэгүй, тэдэ оронууд үр-
алайсатайгаар коммунизм байгуулха үедэ нэ-
доро орохогүй болоно. Гэбэшье дэлхэйн нэгэ
ли социализмын системэдэ ород социалис гү-
дэй хүргэжэ байһаниинь, энэ системын хууди
удые, булюу хүсые ашаглажа байһаниинь **со-
изм байгуулгын болзорые хороохо арга тэдэндэ
о, түүхэтэ нэгэ үеын туршада нэгэ жэгдэшэ-
коммунизмда тэдэнэй орохо арга зам нээжэ
.**

оммунизмда түрүүлэн орожо ябаһан орон дэл-
бүхы социалистическэ системын коммунизм
дабшалгые хүргэдхэжэ, түргэдхэжэ байна. Со-
Союзай арадууд коммунизм байгуулжа бай-
, бүхы хүн түрэлтэндэ мэдэгдээ үзэгдөөгүй зам
ана, энэ замай зүб байһаниие өөһэдөө туршажа
ана, бэрхэшээлнүүдые элирүүлнэ, тэдэнние да-
арануудые олоно, коммунизм байгуулха эрхим
маяг ба арга шадабарине шэлэжэ абана.

ветскэ Союз дотор, мүн бусад социалис оронууд-
ниитын хүсэнүүдэй — хүдэлмэришэн анги, хам-
ан таряашад, арадай интеллигенци — ба ажа-
хи ниитын формонуудай (хоёр янзын социалис
дээрэ тогтожо байдаг предприятинууд) нэгэ
ин байһан туладань, СССР дотор ба эдэ оронууд-
оммунизм байгуулгын гол хуули ёһонууд нэгэн
байха, тиихэдээ орон бүхэнэй түүхын ба үндэ-
анай онсо илгаа хараада абтаха байна.

ССР-тэхи коммунизмын байгуулалта социалис
элэй орон бүхэнэй ашаг туһатай зохилдоно,
ааб гэхэдэ, дэлхэйн социалистическэ лагерийн
омическа хүсэ шадалые, өөһэдыгөө хамгаалха
барине бэхижүүлнэ, бусад социалис оронуудтай
Р-эй экономическа, культурна харилсаа холбоое
бэхижүүлхын, эдэ оронуудта туһаламжа ба
элгэ үзүүлхын тула бүри зохид һайн арга бо-
ко бии болгоно.

циалис оронуудай хоорондо тогтоогдоод байһан
омическа харилсаанууд — гадаадын худалдаа
аанай талаар холбоо барисаан, арадай ажахын
бүдые таарууланхолбожо табилга, үйлэдбэрние
ай мэргэжэлтэй ба хамжажа эрхилдэг болгоҳо
ал—улам бүри хүргөөгдэхэ, нарижуулан һай-
уулагдаха байна гэжэ КПСС тоолоно.

циалис байгуулалта хадаа капитализмһаа боло-
оронуудай хоорондо экономикын ба соёл культу-
талаар бии байһан ехэ илгаае усадхаха, капи-
змын үедэ экономикынгоо талаар гээгдэһэн гү-
удые бүри түргэнөөр хүргөөхэ, тэдэнэй эконо-
ба соёл культурые хэлбэришэгүйгөөр дэбжээхэ,
алистическэ нэгэдэлэй оронуудай хүргэлтын
ы хэмжээе тэгшэдхэхэ арга боломжо олгоно.
ализмын экономическа системын бүлюу һайн,
омикын талаар адли тэгшэ эрхэтэ харилсаатай
ан; харилсан туһалалсадаг ба дүй дүршэлөөе ан-
ан абалсадаг, жэшээнь, эрдэм ба техникын туй-
ануудые харилсан абалсадаг, научно-шэнжэлэ-
худэлмэреэ зохилдуулан холбожо эрхилдэг бай-
промышленна объектнүүдые хамтаараа баридаг,
аалиин баялигуудые харилсан хамжажа эдлэдэг
ан дээрэһээ тиимэ арга боломжо олдоно. Аха дүү
ой алишье талын хани харилсаатай байхада со-
ис орон бүхэндэ, дэлхэйн социалис системэдэ
дэнь ашатай туһатай байна.

циалис орон бүхэн өөрынгөө национальна ажа-
бэхижүүлхэ ба хүргөөхын тула гаргадаг хүсэл
долгоёо бүхы социалис нэгэдэл дотор экономиче-
харилсаа холбоо бэхижүүлхын, үргэдхэхын тула
здолготой зохилдуулха зэргэтэй гэһэн эрилтэ со-
изм ба коммунизм байгуулха зорилгоор табиг-
а байна. Социалис оронуудай экономикын дэб-
жэхын ба тэрэнэй юрэнхы хэмжээнэй адли тэгшэ болохын тула тон түрүүн орон оүхэн өөрынгөө дотоодын арга боломжонуудые хүсэдөөр ашаглаха, арадай ажахые хүтэлбэрилхэ түхэл янза ба арга шадабарине һайжаруулха, социалис ёһоор ажахыгаа эрхилхэ гэһэн Ленинэй гол заабаринуудые, арга шадабарине хэлбэришэгүйгөөр хэрэглэхэ, дэлхэйн социалис системын булюу хүсые үрэ ехэтэйгээр ашаглаха зэргэтэй.

Коммунизм байгуулха материальна арга боломжонуудынь орон бүхэнэй арадай зохёон байгуулхы ажалаар, социалистическэ системые бэхижүүлхэ ниитын хэрэгтэ орон бүхэнэй оруулдаг хубитые ходоодоо ехэ болгоһоной ашаар хангагдаха байна. Энээнэй тулада: түсэбтэ ёһоор, таруу зохидоор хүргэхэ хуули ёһые социалис байгуулалтада хэрэглэхэ; арад зоной зохёон байгуулхы үүсхэлые, ажалай эдэбхине дээшэлүүлэн бадаргаха; дэлхэйн социалистическэ системэ дотор һайн дурааараа, бэе бэедээ аша туһатайгаар, научно-техническэ хэмжээе али болохоор дээшэлүүлжэ, арадай ажахын түсэбүүдые зохилдуулан холбожо табиха, үйлэдбэреэ түсхай мэргэжэлтэй болгоҳо ба хамжан эрхилдэг болохо аргаар ажалай уласхооронодын хубааралгые саг үргэлжэ нарижуулан һайжаруулха; хамтын дүй дүршэлые шэнжэлхэ; харилсаа холбоое, аха дүү ёһоной харилсан туһалалсалгые бэхижүүлхэ; обществын аша туһада ажал хэхэдээ материальна урмашалтай байха ёһо гуримые хэлбэришэгүйгөөр сахиха, һанал сэдьхэлээрээ оролдожо ажал хэхэ ябадалые бүхы аргаар хүргөөхэ, ажалай ба хэрэглэлэй хэм хэмжээе хинажа байха хэрэгтэй.

Социализм арадуудые, оронуудые ойро дүтэ болгоно. Ажахын, ниитын-политическэ ба культурна ажабайдалай бүхы һалбаряар үргэн ехэ харилсаа холбоо тогтоогоод байхада, дэлхэйн социализмын ниитэ экономическа үндэһэ һуури бэхижэхэ.

Дэлхэйн социализмын системэдэ хамаатай объективнэ хуули ёһонууд, социалистическэ обществын үйлэдбэрилгын хүсэнүүдэй хүргэлтэ, социалис оронуудай арадуудай үндэһэн шухала хүсэл эрмэлзэлгэнүүд тус тус национальна ажахынуудые улам бүри ойро дүтэ болгоно. В. И. Ленинэй урид хэлэһэн ёһоор, илаһан ажалшадай нэгэ түсэбэй ёһоор эрхилхэ дэлхэйн коммунис ажахые саашадаа байгуулха гэһэн эрмэлзэл хүргэжэ байна.

Бусад социалис оронуудай коммунистическэ партинуудтай харилсан ажаллажа байхадаа, иимэ зорилгонуудые бэелүүлхэ ёһотойбди гэжэ КПСС тоолоно:

политическэ талаар — дэлхэйн социалистическэ системые бүхы аргаар бэхижүүлхэ, хүсэд тэгшэ эрхэтэйгээр, һайн дурааараа нүхэсэлгын үндэһөөр бүхы социалис оронуудтай харилсадаг аха дүү ёһоной холбоо барисаагаа хүргөөхэ, бүгдэнийтын эб найрамдалай түлөө, коммунизмын бүрин түгэс илахын түлөө империалис түримхэйшүүлдэ эсэргүү хамтын тэмсэл хэхын тула социалис нэгэдэлэй гүрэнүүдэй политическэ нягтарал тогтоохо;

экономикын талаар—социалис оронуудай хоорондо эд бараа андалдан абалсалгые үргэдхэхэ, ажалай уласхооронодын социалис ёһоной хубааралгые хүргөөхэ, социалис гүрэнүүдэй хоорондо ажахын холын харааһа түсэбүүдые улам ехээр зохилдуулан холбожо табиха, тиихэдээ ниитын ажалые бүри ехээр алмаха, дэлхэйн социалис ажахын хүргэлтые түргэдхэхэ, научно-техническэ харилсаа холбоое бэхижүүлхэ ябадал хараалха;

соёл культурын талаар—социалис оронуудай арадуудай соёл культурын талаараа элдэб гуримаар харилсаха ба нүхэсэхэ, соёл культурынгаа туйлалтануудые абалсаха ябадал саг үргэлжэ хүргөөхэ, эрдэм наукын, литературын ба искусствын хүдэлмэрилэгшэдэй хамтадаа зохёохы хүдэлмэри хэхыень һайшааха; национальна соёл культурануудай харилсан баяжаха, социалистическэ нацануудай ажабайдалайнгаа, ухаан сэдьхэлэйнгээ маяг түхэлые ойро дүтэ болгохо ябадалдань эдэбхитэйгээр туһалха.

КПСС болон совет арад социализм, коммунизм байгуулгадань социалис нэгэдэлэй бүхы арадуудта туһа хүргэн дэмжэхын тула хэжэ боломоор бүхы юумэ хэхэ байна.

VII. Парти үргэн далайсатайгаар коммунизм байгуулгын үедэ

ССР дотор социализмын илаһанай, советскэ об-
ивын нэгэдэлэй бэхижэһэн эсэстэ хүдэлмэришэн
ан Коммунистическэ парти совет арадай түрүү
нь болоо, бүхы арадай парти болоо, ниитын ажа-
алай бүхы таладань нүдөөлдэг өөрынгөө хүтэл-
лхы нүлөөе бүри ехэ болгоо. Парти болбол агуу-
революционно хубилалтануудые хэжэ байһан со-
арадай, манай саг үеын ухаан бодол, нэрэ хүндэ,
сэдьхэл мүн. Парти өөрынгөө саашанхи зорил-
наринаар шэнжэлэн хаража, урагшаа дабшаха
ые эрдэм ухаанай үндэһөөр арадтаа заажа үгэ-
арад зоной асари ехэ эршэ хүсые бадаруулна,
амшаг ехэ зорилгонуудые шиидхэлгэдэ тэдэнние
ижэ ябана.

ммунизм үргэн далайсатайгаар байгуулгын үедэ
ускэ обществын хүтэлбэрилхы ба ударидахы хү-
болгошо **Коммунистическэ партиин үүргэ болон
шанарынь улам дээшэлнэ.**

тэрһэн сагай социально-экономическа формаци-
ааа коммунистическэ обществын нэгэ илгаань
гэхэдэ, энэ общество зүндөө тогтоогдодог бэшэ,
н марксистско-ленинскэ партиин хүтэлбэреэр
һан арад ниитын ушар ёһоёо мэдэжэ, тодо зорил-
оор ажал хэһэнэйнь ашаар байгуулагдана.
элмэришэн ангинин, бүхы ажалшадай эгээн түрүү
элгэшэдые өөрынгөө зэргэдэ нэгэдхэдэг, олониии
нягта холбоотой, арадай дунда хизааргүй ехэ
хүндэтэй, обществын хүргэлтын хуули ёһонуу-
мэдэдэг Коммунистическэ парти коммунизм бай-
ха бүхы хүдэлмэриие зүбөөр хүтэлбэрилжэ, энэ хүдэлмэриие эмхитэйгээр, түсэбэй ёһоор, эрдэм наукын һургаалаар ябуулжа байна.

Советскэ обществын хүргэлтын шэнэ шатада тэрээнэй ажабайдалдань партиин дүүргэдэг үүргэ юундэ дээшэлнэб гэхэдэ:

—коммунис байгуулалтын үргэн ехэ хэмжээтэй болоһон, тэрэнэй зорилгонуудай орёо болоһоноо политическэ ба эмхидхэлэй хүтэлбэриие улам бүри нарин бэрхээр бэелүүлхэ хэрэгтэй байһан туладань;

— олониитын зохёон байгуулхы эдэбхиин дээшэлһэн, гүрэнэй хэрэгүүд ба үйлэдбэриие хүтэлбэрилгэдэ олон миллион ажалшадые шэнээр хабаадуулһан дээрэһээ;

— социалистическэ демократиие саашадань хүргөөһэн, ниитын эмхинүүдэй үүргые дээшэлүүлһэн, союзна республикануудай ба нютагуудтахи эмхинүүдэй эрхые ехэ болгоһон дээрэһээ;

— научна коммунизмын һургаалай удха шанарай, тэрэниие оюун бэлигтэйгээр хүргөөхэ ба номнохо хэрэгэй удха шанарай ехэ боложо байһанһаа, ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ, хүн зоной ухаан бодолдо үлэһэн урданай гээгдэнги үлэгдэлнүүдые усадхахын түлөө тэмсэлые шангадхаха шухала болоһон дээрэһээ партиин үүргэ ехэ болобо.

Коммунизмые үргэн далайсатайгаар байгуулха зорилготой зохилдон, парти өөрынгөө хүргэлтын талаар, политическэ, суртал бодолой ба эмхидхэлэй хүдэлмэриин талаар шэнэ, бүри дээдэ шатада гараха. Парти хадаа олониитые, коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулгые, обществын ухаан бодолойнь ажабайдалай хүргэлтые хүтэлбэрилхэ мэргэжэл шадабаряа коммунизм байгуулгын үедэ ургажа байгаа эрилтэнүүдтэй зохилдуулан дээшэлүүлхын тула ажал-ябуулгынгаа түхэл маягуудые, арга шадабарине ходоодоо нарижуулан һайжаруулжа байха.

Коммунистическэ общество байгуулжа байгаа арадай түрүү отряд байһан туладаа, парти болбол доторойнгоо ажабайдалые эмхидхэлгээр түрүүлэн ябажа, ниитын хэрэг коммунис ёһоор хүтэлбэрилхэ эгээл һайн түхэл маягуудые зохёохо талаар жэшээ харуулжа ябаха ёһотой.

Партийна ажабайдалай талаар Ленинэй үгэһэн гол заабаринуудые, хамтаараа хүтэлбэрилгын ёһо заршамуудые хэлбэришэгүйгөөр сахиха, партийна олониитын үмэнэ партийна организуудай ба тэдэнэй хүдэлмэрилэгшэдэй харюусалгые дээшэлүүлхэ, бүхы коммунистнуудай эдэбхи хэшээл ба үүсхэлые дээшэлүүлхэ, партиин политикые зохёоходо, бэелүүлхэдэ тэдэнэй хабаадаха ябадал хангаха, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгые хүргөөхэ гээшэ партиин ажабайдалай хуули ёһон болоно. Энэнь—партиин үзэл сурталайнгаа, эмхидхэлэйнгээ талаар бата бэхи байхын, партиин зэргэнүүдэй нэгэдэл ба эмхидэлые бэхижүүлхын, парти доторой демократиие бүхы талаарнь дэлгэрүүлхын, тингэһэнэй ашаар бүхы партийна хүсэнүүдые эдэбхитэй болгохын, арад ниитэтэй холбоо барисааень бэхижүүлхын зайлашагүй шухала эрхэ нүхэсэл мүн.

Ганса нэгэ хүндэ һүгэдэхэ ба тэрээнтэй дашарамдан хамтаараа хүтэлбэрилгын гуримые, парти доторой демократиие, социалис хуули ёһые эбдэхэ ябадал партийна ажабайдалай ленинскэ ёһо заршамуудта огто таарахагүй. Ганса нэгэ хүндэ һүгэдэхэ ябадал партиин ба арад ниитын үүргые доошолуулдаг, партиин үзэл сурталай хүргэлтые, ажалшадай зохёон байгуулхы эдэбхиие гэдэргэ татадаг.

Хамтаараа хүтэлбэрилхэ гэһэн ленинскэ ёһо заршамуудые бодото дээрэнь хэлбэришэгүй бэелүүлхын, хүтэлбэрилхы партийна органуудта шэнэ, эдэбхитэй партийна хүсэнүүдэй бүри олоор орохо ябадал хангахын, хуушан ба шэнэ хүдэлмэрилэгшэдые зүбөөр хубаарилан табихын, тэрэшэлэн тус тус хүнүүдэй гартаа хуули засаг хэтэрхы ехээр оруулха аргагүй болгохын ба коллективэй хиналта дорохоо тэдэнэй гараха ябадал зайсуулхын тулада иимэ хэмжээ-ябуулганнуудые бэелүүлхэ шухала гэжэ парти тоолоно:

а) Партиин бүхы һунгагдамаа органуудай — эхин эмхинүүдһээ эхилээд Центральна Комитет хүрэтэр—тэдэнэй составые тус тус хубяар саг саггань ходоодоо шэнэлэн һольбэдэг болохо, тиихэ зуураа залгамжалан ударидаха ябадал хангаха.

Ээлжээтэ һунгалта бүхэндэ КПСС-эй Центральна Комитедэй ба тэрэнэй Президиумэй гэшүүдэй дүрбэнэй нэгэ хубиһаа үсөөн бэшэнь шэнэлэгдэхэ. Президиумэй гэшүүд гурбан болзорһоо удаан бэшээр таналгаряагүй һунгагдагдаг гуримтай байха. Партиин али нэгэн ажал-ябуулагшад ехэ хүндэтэй, политическэ, эмхидхэлэй ба бусад эрхим дээдэ шадабаритай байбал, хүтэлбэрилхы органуудта бүри удаан болзороор удаа удаагаар һунгагдажа болохо. Тиихэдээ тус кандидат хаамал (нюуса) һунгалтын үедэ дүрбэнэй гурбан хубиһаа үсөөн бэшын тэрээндэ дуугаа үгэһэн лэ байгаа һаань һунгагдаһанда тоологдохо.

Союзна республикануудай компартинуудай ЦК-гэй, крайкомуудай, обкомуудай гэшүүд ээлжээтэ һунгалта бүхэндэ гурбанай нэгэ хубиһаа үсөөн бэшээр, партиин округкомуудай, горкомуудай ба райкомуудай, партийна эхин организацинуудай парткомууд болон бюронуудай гэшүүдэй хахадынь шэнэлэгдэхэ. Тиихэдээ эдэ партийна органуудай гэшүүд гурбан болзорһоо удаан бэшээр таналгаряагүй һунгагдажа болохо. Партийна эхин организацинуудай секретарынууд хоёр болзорһоо удаан бэшээр таналгаряагүй һунгагдажа болохо.

Партийна организаци али нэгэн хүдэлмэрилэгшын политическэ ба бодото шанар шадабарине хараадаа абажа, тэрэшние хүтэлбэрилхы органуудай гэшүүдэ бүри удаан болзороор һунгажа болохо. Иимэ үшарта тэрэшние һунгахын тула һунгалтада хабаадагша коммунистнуудай дүрбэнэй гурбан хубиһаа үсөөн бэшын дуун үгтэһэн байха зэргэтэй.

Хүтэлбэрилхы партийна органда байха болзоройнгоо дүүрэхэтэй хамта тэндэһээ гараһан партиин гэшүүд удаадахи һунгалтануудта дахин һунгагдажа болохо.

КПСС-эй ЦК-гэй ба хүтэлбэрилхы бусад органуудай составһаа гаргаха тухай шиидхэбэри имагтал хаамал (нюуса) һунгалтаар абтажа болохо гэжэ тогтоохо, тиихэдээ энэ шиидхэбэриин түлөө тус органой бүхы гэшүүдэй гурбанай хоёр хубиһаа үсөөн бэшэнь дуугаа үгэһэн байха ёһотой.

б) Партийна организацинуудта, тэрэ тоодо тусгаар эрхэ байдалда худэлдэг (арми, флот) партийна организацинуудта доороһоо дээрэ хүрэтэр һунгалта хэхэ, тоосохо ёһо гурим улам үргэнөөр хэрэглэдэг болохо.

в) Партийна суглаануудай, конференцинүүдэй, съездинүүдэй, партийна комитедүүд болон хамтын бусад органуудай, пленумүүдэй үүргые дээшэлүүлхэ. Партиин политикын ба ажал-ябуулгын асуудалнуудые парти дотор сүлөөтэйгөөр, бодото һайнаар зүбшэн хэлсэхын тула, арсалдаата гү, али хүсэд тодоруулагдаагүй асуудалнуудаар нүхэр ёһоной һаналаа мэдэлсэхэ ябадал эмхидхэхын тула зохид һайн эрхэ байдал хангаха.

г) Түлөөһэтэ партийна аппарадые саг үргэлжэ хороохо, коммунистнуудые штадһаа гадуур худэлмэрилэгшэд болгожо, ниитын ажал-ябуулгада үргэнөөр хабаадуулха.

д) Худэлмэриин шалгарһан онол арга, алдуу дутуунуудые элирүүлхэ ба заһаха, худэлмэрилэгшэдые зүбөөр хүмүүжүүлхэ зам болоһон шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгые али болохоор хүргөөхэ.

Коммунизм үргэн далайсатайгаар байгуулжа байһан үедэ партиин гэшүүнэй үүргэ ба харюусалга улам дээшээ болоно. Коммунист хүн үйлэдбэри дээрэ, ниитын ба өөрынгөө ажабайдалда коммунис харилсаа хүргөөхэ, батадхахын түлөө тэмсэлэй эрхим жэшээ өөрынгөө бүхы ябадалаар харуулжа байха, коммунис абари заншалда хабаатай гол заабаринуудые, ёһо дүримүүдые сахиха уялгатай. КПСС ушар ёһоёо һайн мэдэхэ ба эдэбхитэй ажалшадые өөрынгөө зэргэдэ абаха, коммунистын нэрэ зэргые арюун сэбэрээр, үндэр дээрэ үргэжэ ябаха ёһотой.

Парти доторой демократиин хүргэлтэ коммунистнуудай эдэбхине уруулха ба коммунис һайн һайхан хүсэл зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө тэдэнэй харюусалгые дээшэлүүлхэ ябадал хангаха, али бүхы ябадалдаа, хэрэг үйлэдөө партиин гол заабаринуудые, тэрэнэй дээдэ зорилгонуудые хүсэд баримталжа ябахые үнэн сэдьхэлһээ яаха аргагүй хүсэжэ эрмэлзэжэ байхаар тэдэнние хүмүүжүүлхэдэ туһалха зэргэтэй.

Парти өөрынгөө гэшүүдэй нэгэдэлые, бата эмхидэлые саашадаашье бэхижүүлжэ байха, марксизм-ленинизмын тугые нангин сэбэрээр барижа ябаха. Марксистско-ленинскэ партийна шэнжэ шанарта огто таарахагүй бүлэглэл, можо болохо мэтын элдэб ябадалай гаралгые зайсуулха эмхидхэлэй хэмжээнүүд КПСС-эй Устав дотор хараалагданхай. **Үзэл бодолой, эмхидхэлэй талаар партиин эбдэршэгүй бата нэгэдэлтэй байлгань тэрэнэй илагдашагүй байхын тон шухала эшэ үндэһэн, коммунис байгуулалтын агууехэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхэ эрхэ нүхэсэл болоно.**

Арад зон — коммунизм байгуулха шиидхэхы хүсэн мүн. **Парти болбол арад зоной аша туһада оршожо байдаг, тэрээндэ алба хэлгые ажаябадалаймнай уг зорилго мүн гэжэ тоолодог.** Арадтай партиин холбоо барисаагаа саашадань үргэдхэхэ, бүри гүнзэгы бата болгохо гээшэ коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэлдээ амжалта туйлаха шухала эрхэ нүхэсэл мүн. Дотоодын ба гадаадын политикын шухала шухала асуудалнуудаар ажалшадтай ходоодоо зүбшэжэ байха, эдэ асуудалнуудые бүгэдэ арадай зүбшөн хэлсэлгэдэ табиха, өөрынгөө бүхы худэлмэридэ партиин гэшүүн бэшэ хүнүүдые үргэнөөр хабаадуулха ябадал һайн уялгамнай болоно гэжэ парти тоолоно. Социалистическэ демократиин улам ехээр хүргөөгдэхэдэнь ажалшадай дунда партиин ябуулдаг худэлмэри бүри гүн удхатай, үргэн далайсатай болохо, арад ниитын дунда тэрэнэй нүлөөн улам хүсэтэй болохо ёһотой.

Парти хадаа Советүүдэй, профсоюзуудай, комсомолой ба ажалшадай ниитын бусад эмхинүүдэй ажалябуулгые үргэдхэхэ, һайжаруулха хэрэгтэ, олониитын зохёон байгуулхы эршэ хүсэ ба үүсхэлые хүргөөхэ хэрэгтэ али болохоор туһалха, СССР-эй бүхы арадуудай нэгэдэл болон хани барисаае бэхижүүлхэ байна.

КПСС—уласхоорондын коммунис, худэлмэришэнэй худэлөөнэй таһаршагүй хубинь мүн. Пролетарска интернационализмын марксистско-ленинскэ шалгаргамал ёһо гуримууд партиин хэлбэришэгүйгөөр хүтэлбэри хэжэ ябаха бата гол ёһонууд зандаа байха.

Советскэ Союзай Коммунистическэ парти уласхоорондын коммунис худэлөөнэй нэгэдэлые саашадаашье бэхижүүлхэ, бүхы коммунис ба худэлмэришэнэй партинуудтай аха дүү ёһоной холбоо барисаагаа хүргөөхэ, дэлхэйн шэнэ дайнай аюулда эсэргүү, ажалшадай аша туһын түлөө, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түлөө хамтаараа тэмсэхын тула өөрынгөө ажал-ябуулгые дэлхэйн коммунис худэлөөнэй бүхы отрядуудай хүсэлэлгэ оролдолготой таарууланхолбожо ябаха байна.

***

Коммунизм байгуулха худэлмэриин иимэ программые Советскэ Союзай Коммунистическэ парти харааллна.

СССР дотор коммунизм байгуулга хүн түрэлтэнэй олон зуун жэлэй бүхы түүхэдэхи агууехэ илалта мүн болохо. Коммунизмын һаруул һайхан орой тээшэ хэһэн шэнэ алхам бүхэмнай бүхы оронуудай ажалша зоннне зорилгуулна, социальна ба үндэһэ яһанай дарлалтаһаа бүхы арадуудай сүлөөлэгдэхын түлөө тэмсэлдэ сэдьхэл зоригыень угаа ехээр дэмжэнэ, бүхы дэлхэй дээрэ марксизм-ленинизмыш һургаалай илалтые түргэдхэнэ.

Коммунизмын ашаг баялигуудые совет арадай эдлэжэ байхыень харахадаа, газар дэлхэй дээрэхи олон зуун миллион хүнүүд: «Бидэ коммунизмын түлөөбди!»—гэжэ хэлэхэ байха. Бусад оронуудтай дай хэжэ бэшэ, харин обществые эрхим һайнаар эмхидхэлгын жэшээ харуулжа, үйлэдбэрилгын хүсэ хүргөөн бадаруулжа, хүн бүхэнэй жаргалтай ба баян бардам ажаһууха бүхы арга бии болгожо, коммунизмын үзэл сурталарад ниитын ухаан бодолые, сэдьхэл зүрхые эзэлэн мандаха.

Ниитын дэбжэлтэ туйлаха хүсэнүүд бүхы оронуудта заатагүй үргаха, тингээд Советскэ Союз дотор коммунизм байгуулагшадта дэмжэлгэ боложо үгэхэ байха.

Арад зон түүхые зохёодог, коммунизм байгуулха гээшэ арадай өөрынь, тэрэнэй эршэ хүсэнэй, тэрэнэй ухаан бодолой хэрэг мүн гэһэн марксистско-ленинскэ заабаринне партимнай баримтална. Коммунизмын иналтые хүн зон хангаха, мүн коммунизмшье хүн зоной аша туһада байгуулагдана. Совет хүн бүхэн өөрынгөө ажалаар коммунизмын иналтые улам дүтэ болгоно. Коммунис байгуулалтын амжалтанууд будтанда баян дэлгэр, баяртай жаргалтай ажабайдал асаржа, Совет Эхэ оронойминай хүсэ шадалые, нэрэ хүндэ ба алдар солые үшөө дээшэнь үргэжэ байна.

КПСС-эй шэнэ Программые совет хүнүүд өөрынгөө түрэл, үнэн сэдьхэлэй хэрэг гэжэ, өөһэдынгөө ажабайдалай гайхамшаг һайхан зорилго гэжэ, коммунизм байгуулхын түлөө бүгэдэ арадай тэмсэлэй туг гэжэ угтан абаха байһандань парти найдана. Программа дотор хараалагдаһан түүхэтэ зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхын тула өөһэдынгөө бүхы хүсэ шадабари зорюулхыень бүхы коммунистнуудые, бүхы совет арадые — эрэгтэй, эмэгтэй худэлмэришэд ба колхознигуудые, ухаан бодолой ажал эрхилдэг худэлмэрилэгшэдые парти уряална.

КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН ШАЛГАРМАЛ ХҮТЭЛБЭРЭЭР, МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМЫН ТУГ ДОРО ЯБАЖА СОВЕТ АРАД СОЦИАЛИЗМ БАЙГУУЛАА.

ПАРТИИН ХҮТЭЛБЭРЭЭР, МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМЫН ТУГ ДОРО ЯБАЖА СОВЕТ АРАД КОММУНИСТИЧЕСКЭ ОБЩЕСТВО БАЙГУУЛХА.

МҮНӨӨ ҮЕЫН СОВЕТ ХҮНҮҮД КОММУНИЗМЫН ҮЕДЭ АЖАҺУУХА ГЭЖЭ ПАРТИ БАЯР БАЯСХАЛАНТАЙГААР СОНОСХОНО!

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ АЖАЛШАД! Эхэ орондоо коммунистическэ общество байгуулха агууехэ Программые бэелүүлгэдэ бүхы хүсэеэ элсүүлэе!

* * *

СЪЕЗДЫН ДЕЛЕГАДУУД ХООРЭНДЭ

Ехэ съезд, ехэ зорилгонууд

А. Н. ОШИРОВ, КПСС-эй XXII съездын делегат, Социалис Ажалай Герой

Түрэл Коммунистическэ партиингаа һаяхан боложо дүүрэн XXII съездын хүдэлмэридэ хабаадалсаха зол хубитай байгааб. Тобшохоноор хэлэхэдэ, энэ съездын ендэр дээрэһээ асари ехэ зорилгонууд совет хүнүүдэй урда табигдаба гээшэ.

Коммунистическэ партиимнай шэнэ Программа ойрын хорин жэлэй турша соо манай орондо коммунизм байгуулхын түлеө тэмсэхыень хүн бүхэниие зоригжуулба. Съезд дээрэ олон хүн үгэ хэлэжэ, Эхэ ороноймнай хүгжэн һалбарха замда һаад ушаруулхаар һэдэһэн этэгээдүүдые, партида харша бүлэгтэ хабаадагшадые үшее дахин элишэлээ.

Манай паровозо-вагонно заводой олон мянган хүдэлмэришэд КПСС-эй XXII с'ездые ажалай амжалтаар угтаа һэн. Саашадаа социалис мүрысөөнэй эршые бүри үргэдхэн, партиингаа Программые бодото дээрэнь бэелүүлхын тулада хүсэ шадалаа гамнахагүй. Тэрэ тоодо мүн бишье, минии хүтэлбэрилдэг бригада хараалагдаһан хорин жэлые ойртуулха хүсэл эрмэлзэлгэтэйгээр ажаллажа байна.

Партимнай хүсэтэйл байна даа

Б. Л. БАТУЕВА, Сэлэнгын Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой хонишон

Совет ороной бүхы республика, область болон хизаарнуудһаа эльгээгдэһэн 5 мянга шахуу делегадууд, хари гүрэнүүдһээ ерэһэн 80 делегаци, мүн олон айлшад Кремлиин шэнэ ордон соо сугларжа, мүнөө сагай тон шухала, гүрэн түрын удхашанартай асуудалнуудые шиидхэһэн, партиин шэнэ Программа, Устав баталан гаргаһан байна. Энэ ехэ хуралдаанда хабаадажа, түүхэтэ документнүүдые баталалсаһандаа хизаарлашагүй баяртайб.

Съезд дээрэ ороной түрүү хүнүүдэй, партийна хүтэлбэрилгэшэдэй, хари гүрэнэй коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинуудай элитэ ехэ түлөөлэгшэдэй үгэ хэлэжэ байхада, «Партимнай хүсэтэйл байна даа» гэһэн бодолминии досоо бурьялан байгаа. Үгэ хэлэһэн хүн бүхэн шахуу партида харша бүлэглэлэй бүзар аашые коммунис ёһоор шүүмжэлээ.

Съездын нэзгдэхын урда тээхэнэ манай делегаци космонавт — Герой Г. С. Титовтой золгожо хөөрэлдэһэн, хамта фотоёо абхуулһан байна. Улан-Удэдэ ажаһуудаг верынгөө түрэлхид тухайда Герман Степанович бидэнһээ асуугаа.

Ажаллаха, ажаллахал хэрэгтэй

Н. М. ВИНОГРАДОВ, Яруунын аймагай Нарһатын совхозой комбайнер

Москва хото 1953 ондо худөө ажахын выставкэдэ ошоо һэм. Тэрэ сагһаа хойшо ниислэл хотомнай нилээд хубилаа. Кремлиин хүрээ дотор баригдаһан шэнэ ордон айхабтар гоё байба. Тэрээн соогуур ябаһан хүнүүд газаахаа харагдажа байдаг. Энэ ордон соо-һоо Кремлиин Ехэ ордоной Георгиевска зал руу орожо болохо юм.

Съезд дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэһэн элидхэлнүүдые айхабтар анхаралтайгаар шагнаабди. Ороноймнай элитэ механизатор Александр Гиталов үгэ хэлэхэдээ, худөө ажахын худэлмэриие үргэлжлэ дээрэнь оньһожоруулха тухай хөөрее. Съездын забһарлагын үедэ би нүхэр Н. С. Хрущевтой уулзажа, гарыень барин мэндэшэлхэ зуураа, Бурядай механизаторнуудһаа халуун баяр хүргееб.

Съездын боложо байха үедэ, мүн тэрэнэй һүүлээр худөө ажахын худэлмэрилэгшэдэй зублөөндэ хабаадалсахадаа олон юумэ ойлгожо абааб. Тэрэнэй голынь юуб гэхэдэ, орон дотороо коммунизм байгуулхын тула оролдостой шангаар ажаллахал хэрэгтэй гэжэ мэдэрэзб.

Абьяаста ажалай аша

Һаалишадай мүрысөөндэ хэн түрүүлжэ ябаһаб гэһэн асуудалтайгаар Сэлэнгын совхозой хүтэлбэрилэгшэдтэ хандаха'да: Александра Гурожаповагай нэрэ дурдадаг.

Энэ басаган дүрбэдэхи жэлээ совхозой үүлтэртэ малай фермэдэ һаалишанаар ажаллаха зуураа, дүршэлтэй бэрхэ һаалишан болонхой. Нёдондо тэрэ үнеэн бүриһөө 3024 литр һү һаагаа. Үнгэрһэн зундаа һааляа бүри ехэдхэжэ, сүүдхэ соо үнеэн бүриин пүүдһээ үлүү һү һаадаг болоо һэн. Һү ехэтэй үнеэдэйнь нэгэн «Азбука» тугаллаһанайнгаа удаа тээ үдэртэ 22—25 литр һү үгэдэг байба.

Александра Гурожапова үнеэдэйнгээ ашаг шэмые эрид дээшэлүүлхын тулада түрүү һаалишадай дүй дүршэлые шудалан үзэдэг, аймагайнгаа суута һаалишан Пылжит Жалсанова, Анастасия Воронцова гэгшэдтэй уулзажа, үнэн зүрхэнһөө хөөрэлдэһэн, ажал хэрэгыень хараһан юм. Тэрэшэлэн нүхэр Гурожапова мэргэжэлээ дээшэлүүлхын тулада Улан-Удын худөө ажахын техникумэй зоотехническэ факультедтэ заочноор һуража эхилээ. Тиигэжэ малые зүбөөр харууһалха тушаа өөрынгөө дүй дүршэл, мэргэжэлые саг үргэлжэ дээшэлүүлһэнэй ашаар Александра үнеэдээ саг сагтань уһалдаг, сэбэрлэдэг, зоотехнигэй табиһан нормын ёһоор эдеэлүүлдэг, һаахынгаа урда тээ үнеэдэйнгээ дэлэнгые нидхэрэн эльбэдэг, үбэлэй сагта бүлеэхэн уһаар угаажа, сэбэрлэн аршадаг, элдэб зүйлэй тэжээл холижо, буйлуулжа үнеэдтээ үгэдэг заншалтай.

Залуу һаалишан энэ жэлдэ үнеэн бариһөөнь 3300 литр һү һааха уялга абаа һэн. Александра Гурожаповагай оролдостой ажалай аша үрэнь харагдаад байна. Үнгэрэгшэ юһэ һарын туршада үнеэн бүриһөө 2537 литр һү һаажа, фермынгээ болон аймагай бусад ажахынуудай һаалишадай мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ гаранхай. Иигэжэ дүрбэн жэлэй саана долоон класс дүүргэһэн басаган совхозой эрхим һаалишан болоод байна.

—КПСС-эй XXII съезд дээрэ партиин ЦК-гэй тоосоото элидхэл, тэндэ абтаһан партиин Программые нягтаар шудалха, саашадаа үшөөл һайн амжалта туйлахаб. Би үнеэн бүриһөө 3300 литр һү һаааха уялгаяа заатагүй дүүргэхэб. Тэрэшэлэн комсомолой гэшүүн, агитатор байһан туладаа съездын материалнуудые ажалша малша нүхэдтөө шадал соогоо тайлбарилан ойлгуулжа үгэхэб,—гэжэ залуу һаалишан омогорхолтойгоор мэдүүлнэ.

Р. Балданов,
манай корр.

* * * *

ХҮН ТУХАЙ ДУУН

ГАЗАР ДЭЛХЭЙ ДЭЭРЭ ажаһууха гээшэ айхабтар ехэ зол жаргал ха юм. Тэрэниие зохёон байгуулагша сүлөөтэ совет хүн тухай, тэрэнэй омогорхомо үйлэ хэрэг, нэгэ үгөөр хэлэбэл, «ухаангүй зүрхэтэйшүүлые» Алексей Максимович Горький гайхалтай мэргэнээр магтан дуулаһан байха. Агууехэ зохёолшымнай дүлэтэмэ хурса, гүн удхатай эдэ үгэнүүд мүнөө үедэ бүри хүсэтэйгөөр, сүлөөдэ уряалһан дуун мэтээр дэлхэйе дүүрэсэ ханхинан, һүртэйгөөр зэдэлжэ байнал!

Хүн тухай дуун! Хэды ехэ баатар габьяагай мүнхэ һүлдэ бэедээ шэнгээһэн үгэ гээшэб! Газар дэлхэй дээрэ анха түрүүн Амгалан ба Сүлөөтэ байдал, Ажал хэрэг, Тэгшэ эрхэ, Зол жаргал үршөөһэн манай социалис орон 44-дэхи жэлэйнгээ ехэ ойн баярые түүхэтэ оршон байдалда угтаба.

Түгэс хүсэтэ алхамыемнай улам түргэдхэһэн—коммунизм байгуулагшадай съезд саашадаа бүри дээгүүр, бүри хурдаар, бүри холуур ниидэн дэгдэхэ хүсэтэ дали жэгүүр ургуулбал!

Мүнөө бии байһан хамаг баялиг, хамаг туйлалта, амжалтанууднай имагтал Коммунистическэ партиин дэлисэ ехэтэ хүсэнһөө, олон түмэнэй үүсхэн зохёохы ажал хэрэгһээ эшэ үндэһэтэй! Амгалан тайбан байдалыемнай нэгэтэ бэшэ һаатуулһан дайн дажарай аюултай шэрүүн сагта хүрээ, балтаяа нэгэтэ бэшэ һэлмэ, жадаар һэлгэхэ ушартай бологдодог һэн. Теэд бидэнние гол харгыһаамнай хэншье, юуншье хадуурууляа, зогсоожо шадаагүй, шадахашьегүй! Арбан долоон оной Октябрьда «Аврорын» абарга ехэ аманһаа Росси дээгүүр улаа бутарса сасарһан дүлэнгэрэлые хариин хобдогууд үнэһэн шандаруу болгон турьяхаар ганиралдаа бэлэй. Энэнь юугээр дүүрээ һэм, бүгэдэндэ мэдээжэ.

Ерээдүйн зол жаргалта байдалай түлөө эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэжэ байгаа дэлхэйн дүшэ шахуу миллион коммунистнуудай агууехэ этигэл найдабари, үнэн хэрэг, арюун сэдьхэлые балартуулха хүсэн дэлхэй дээрэ байхагүй. Хэдэн үеын нойрһоо хэтэдээ һэриһэн Африкын арадуудай зүрхэндэ вулкан мэтээр өөдөө орьёлжо байгаа агууехэ сүлөөрэлгын тэмсэлэй дүлые унтарааха, сарахын аргагүй бшуу. Юртэмсэ дээрэ юумэ бүхэн өөрын хуули ёһоор—хүгжэхэ ёһороо хүгжэжэ, хубилжа, нүлөөлжэ байнхай. Хуушан юумэнэй хойшоо хаягдажа, шэнэ юумэнэй урагшаа тэгүүлэн дабшажа байдагынь түүхэ ходо элишэлжэ байдаг.

МҮНӨӨ МАНАЙ ОРОН хүгжэлтынгөө' дээдэ шата өөдэ эгэршэгүй зоригтойгоор дабшажа ябана. Холын одо мүшэд тээшэ аяншалха түрүүшын зам нээһэн Гагарин, Титовой гайхамшагта баатаршалгануud хаанаһаа, ямар эхин эрдэни һабагшаһаа алтан зүйдэл татанхай гээшэб? Имагтал парти арад хоёрой гүн сэсэн оюун бодолһоо, эрдэм ухаанай, эдитэ техникын элитэ ехэ туйлалтануудһаа эшэ үндэһэтэй гэжэ сэхэ хэлэлтэй. Айхые мэдэхэгүй, жэгүүртэ хүбүүдые ургуулан дэбжүүлдэг арад зомнай өөһэдөө ёһотойл баатарнууд болоно бэшэ аал! Ойрын сагта хамагһаа түрүүн холын одод тээшэ—һара, Наранда хүрэжэ оцохол байхабди! Зүгөөр ямаршье тоһо, түлишэгүйгөөр дүлэн яагаад бадархаб? Тэрээн шэнги хубхай хоохоор урагшаа залан зүдхэхын огто аргагүй бшуу.

Мүнөө Эхэ ороноймнай хүсэ шадал урдань үзэгдөөгүй түргөөр ургажа, дэбжэжэ байна. «Бүтээн гаргадаг промышленна продукциимнай бүхы хэмжээн түрүүшын арбан жэлэй туршада 2,5 дахин ехэ болохо гэхэ гү, али дэлхэй дээрэхи эгээл баян, эгээл хүгжэнги капиталис гүрэнние—Америкые ахижа гараха юм. Һүүлэй хоёрдохи арбан жэл соо промышленна продукци үйлэдбэрилгэ 6 дахин, мүн энэ ге соо хүдөө ажахын бүхы продукциинь 3,5 дахин тухай ургаха байна. Энэ юунтэй адлиб гэхэдэ, мүнөө байһан Советскэ Союз шэнги иимэ үшөө табан промышленна ороние, хүдөө ажахын мүн иимэ хоёр орон-һоо ехые манай баян дэлгэр дэлхэй дээрэ нэмэжэ байгуулһандал адли болоно. **Хорин жэл болоод байхада, мүнөө социалисбэшэ бүхы оронуудта үйлэдбэрилэгдэжэ байһанһаа хоёр дахин шахуу ехэ промышленна продукци СССР-най үгэхэ байха»** гээд партиин Программа дотор хэлэгдэнэ. Иигээд байхадаа, үнэхөөрөөшье манай Эхэ орондо коммунизмын наран мандажа байна бшуу!

«Харанхы манан соо төөриһэн ород орон» гэжэ һая болотор наадалан хусалдадаг байһан хариин дээрэлхүү нохосууд мүнөө «ерээдүй тээшэ зам зааһан коммунис орон» тухай арсахын аргагүй эли тодо баримтануудые сэхэ мэдэрхэ баатай болонхой. Хэнэй хүсөөр, хэнэй аша габьяагаар түрэл оромнай тон богонихон болзор соо иитэрээ хүгжэһэн, урагшаа дэлимэ ехэ алхам хэһэн байнаб? Баһал дахин совет хүн тухай омог дуугаа татаха ушартай бологдоно.

УРДАНЬ ХАДАА Россин гүрэнэй хаалта сүлэлгын газар байһан Байгал шадархи бүтүү бүглүү хизаар Совет засагай жэлнүүдтэ ямараар хубилан хүгжөө гээшэб! Орденто ПВЗ, ой модоной үйлэдбэри, Галуута-Нуурай нүүрһэнэй уурхай болоод, бэшэшье томо томо предприятнуудые олоор нэрлэжэ болоно. Тэдэнэй дундаһаа Улан-Удын паровозо-вагонно завод Бурят оронойнгоо нэрэ солые үндэр дээрэ үргэжэ ябана.

Удаалуулан Улан-Удын нарин сэмбын фабрика—коммунис ажалай коллектив хүндэтэ һууряа эзэлхэ ёһороо эзэлнэ. Долоон жэлэй түрүүшын үдэрһөө мүнөө үе хүртэр дүн хамта 5 миллион 180000 метр сэмбэ нэхэжэ гаргаа. Иимэл даа, тобшоор хэлэхэдэ, коммунизмын агууехэ алтан һүлдэдэ шэмэг дээжэеэ нэмээлсэжэ байгаа Бурят ороноймнай ажалшадай баатарлиг үйлэ хэрэг!

УЕ САГАЙНГАА ТУРУУ хүнүүдые замаймнай залууршад гэнэбди. Энэ гайхалтай мэргэн үгэ коммунизм тээшэ эрмэлзэһэн совет хүнүүдэй шэнжэ шанарыень тон зүбөөр тодорхойлно бэшэ аал? Иимэ хүнүүд республика доторнай олон. Хэд гээшэб? «Хатан» суута кукурузые нютагжуулгаар худын түүрүү болоһон Базар Бадмацыренович Галданов, КПСС-эй XXII съездын делегат, Яруунын суута механизатор Николай Виноградов, Хэжэнгын совхозой коммунис ажалай бригадын ахалагша хонишон Тудуп Тушинов, Сэлэнгын суута һаалишан, Социалис Ажалай Герой Пылжит Жалсанова, Баргажан нютагтаа хонин һүргөө үдхэгшэ Шалсама Цыремпилова болон бусадые олоор нэрлэжэ болоно.

«Ухаангүй зүрхэтэйшүүлые» магтан дуулаха зуураа, мүнөөдөө олоной дундаһаа тобойжо тодороогүй болобошье, хамаг арюун хүсэл эрмэлзэлээ партидаа, арадтаа дууһыень зорюулжа ябадаг юрын ажалша хүнүүд тухай хөөрэхэ дуран хүрэнэ. Тиимэ хүнүүд орон доторнай угаа олон ааб даа. Тэдэнэй нэгэн — Сэлэнгын «Улаан Оронго» колхозой хонишон алдарта Коммунис партиин гэшүүн Бальжинима Ринчиновна Шарапова болоно. Энэ юрын ажалша эхэнэр мүнөө юун тухай бодоно хаб? Адууһа малаа улам олошоруулжа, гектар газар бүхэнөө зүбөөр, ашаг олзо ехэтэйгээр хэрэглэхэ тухай, арбан жэлһээ бэшэ, харин бүри о рын сагта Оронго нют гайнһаа дэлимэ үргэн л дайдые торгон н хотой хонидоороо бүрхөө тухай бодоо ёһотой! Үн юун тухай? Үе наһаа буруунай бэлшээриһээ х гараагүй бурят зондо хэ сүлөө, жаргалай үргэн ха нээжэ үгэһэн түрэл Комму стическэ парти тухайдаа, хэйн үнэншэ хүнүүдэй э сэдьхэлые ехээр дорьбоо съездын зориг бадаруу шиидхэбэринүүд тухай ha һанаан шэбшэнэл. Тиигэнш гүй яахабдаа. Үргэһэн хар үрэ хүүгэдээрээ хамта ком низмын үе сагта ажаһу золтой болоод байна бшуу.

НАНААД БОДООД үзэх һонин, һайханшье! Со лис Эхэ оромнай дүшэн бэн жэлэй туршада ма оршохо зуураа, үнэн ha үзэл сурталайнгаа бодото рээ бэелжэ байһыень бүхы хэйдэ дахин дахин гэршэ харуулна. «Арад түмэнэйн гайхамшаг баатаршалга гажа, һайн һайхан үйлэ х үүсхэжэ, түрэл оронойнгоо хэл шарайень зоримгойг хубилгажа байхыень Вл мир Ильич Ленин мүнөө тэн обёорон хараа һаа, гайгаа абажа, хүндын ёһо доро дохихо һэн! Ленинэй хэшэгүй мүнхэ үзэл бодол, рэнэй гайхалтай мэргэ уридшалан зохёоһон хараа сэбүүдые мүнөө манай па арад зон бодото дээрэнь лүүлжэ байна!» гэһэн Ко нистическэ парти, Совет г ниие толгойлогшо Н. С. щевой гүн гүнзэгы удха үгэнүүд хүн бүхэнэй сэдь зүрхэндэ омогорхол, баяр рүүлнэ.

Иигээд байхадаа коммун мын эхи заха харагдаа, рээндэ удахагүй орохобди жэ совет хүн бүхэн ба этигэнэ, найдана бшуу.

Хүн тухай дуун гэһэн у игэжэ түгэсхэхые зүб рыт:

Амаржан түбхинэхэ
ерээдүйдэ хэт
Ажал, Жаргал, Тэгшэ э
үршөө
Газарай эзэн — Сүлөөтэ
Хүнэй нэр
Гайхамшаг сагай магта
түүрээн дуул

Ч-Ц. САНЖИЕВ.

Хориин Чесанын совхозой дүрбэдэхи фермын худэлмэришэн Будашэрэ Дондоков КПСС-эй ЦК-гэй тоосоон тушаа Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XXII с'ездын резолюци уншажа байна.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Мүнөөдэр, үглөөдэр...

Ленинэй орденто оперо, балеэдэй театрта—МҮНӨӨДЭР үдэшын 8 часһаа һайндэрэй концерт. **ҮГЛӨӨДЭР** үдэрэй 12 часһаа Л. Книппер, Б. Ямпиловай «Агуу гоохон дүүхэй» гэһэн балет үхибүүдтэ харуулагдаха. **ҮДЭШЭНДӨӨ** духовой оркестрын ирагуу гоё хүгжэм доро хатар наадан, театрын артистнуудай хүсөөр һайндэрэй концерт болохо.

Гүрэнэй ород драмын театрта—НОЯБРИИН 7-ной үдэшын 8 часһаа городоймнай залуушуулай зугаа наадан. **НОЯБРИИН** 8-най 12 часһаа В. Розовой «Неравный бой» гэһэн зүжэг, **ҮДЭШЭНДӨӨ** А. Успенскнин «Девушка с веснушками» гэһэн зүжэг харуулагдаха.

Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ бурят драмын театрта — МҮНӨӨДЭР, ҮГЛӨӨДЭР залуушуулай зугаа наадан болохо.

«Прогресс» кинотеатрта — МҮНӨӨДЭРЭЙ (ехэ залдань) 10 часһаа «В начале века» 1 час 20 мин., 20 час 15 минутаһаа «Знамя кузнеца», 1 час 15 мин., 16 час 55 мин., 18 час 35 мин., 22 час 10 минутаһаа «Сердце не прощает». Бага залдань — **ҮГЛӨӨНЭЙ** 10 часһаа, 10 час 10 минутаһаа «Сборник музфильмов» гэһэн киножурнал, 13 час 15 мин., 1 час, 16 час 45 мин., 18 час 5 мин., 20 час 15 мин., 22 час 30 минутаһаа «Обманутые» гэһэн кинокартинануud. **НОЯБРИИН** 8-най (ехэ залдань) 10 час, 12 час 50 мин., 18 час 55 минутаһаа «Знамя кузнеца», 13 час 50 минутаһаа «В начале века» 15 час 35 мин., 17 час 15 мин., 20 час 50 мин., 22 час 30 минутаһаа «Сердце не прощает» гэһэн уран һайханай кинофильмнүүд харуулагдаха. Бага залдань —9 час 30 минутаһаа «Сборник музфильмов», 10 час 40 мин., 12 час 20 мин., 1 час 15 минутаһаа «Сердце не прощает», 14 час, 15 час 5 мин., 17 час 30 мин., 20 час 55 мин., 22 час 40 минутаһаа «Обманутые» гэһэн кинокартинануud.

«Эрдэм» кинотеатрта — МҮНӨӨДЭР, ҮГЛӨӨДЭРЭЙ 1 час 25 мин., 10 час 35 мин., 1 час 45 минутаһаа «Снова звездам» гэһэн үнгэтэ уран һайханай кинофильм харуулагдаха. 12 час 55 мин, 16 час 5 мин., 20 час 25 минутаһаа «По черту не под силу», 14 час 5 мин., 18 час 25 мин., 22 час 10 минутаһаа «В трудный час» гэһэн кинокартинануud.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Нүхэр А. В. Желтые Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Түрэһөөр 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, мүн республикын арадай ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ габьяатай байһыень харааадаа абалсан, Бурядай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо нүхэр Желтый Артем Владимировичые Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.
Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Ч. ДОРЖИЕВ.

Улан-Удэ город, Соведүүдэй Байшан.
1961 оной ноябриин 5.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря —27-37, отделов: партийной жизни и пропаганды—24—74, сельского хозяйства и советского строительства—47-59, промышленности и транспорта, информации—35-14, культуры—34-05, писем и рабселькоров—40-49, отдел переводов, корректорская—35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н00803. г. Улан-Удэ, Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 6022.